MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta ta' l-14 ta' Gunju, 2011

Citazzjoni Numru. 769/2008

Mario u Yonnis konjuġi **CAMILLERI**

vs

Joseph u Lucia Teresa konjuġi **AMATO** u Kathleen Amato

Il-Qorti:

Reġgħet rat ir-Rikors Maħluf imressaq fid-29 ta' Lulju, 2008, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, l-atturi talbu li din il-Qorti (a) ssib li l-imħarrkin, b'mala fidi u bi frodi, resqu għall-*operator's agreement* dwar l-istabiliment f'numru għoxrin (20), Sappers' Street, Valletta, bl-isem ta'

"*The Lantern*", (aktar 'il quddiem imsejjaħ "l-istabiliment") u qarrqu bl-atturi li, minħabba f'hekk, ma kinux f'qagħda li jibqgħu jmexxu aktar dak l-istabiliment, u dan għaliex l-istabiliment kellu bosta nuqqasijiet li jagħmluh mhux tajjeb li jitħaddem bħala ristorant jekk mhux wara li jintefqu spejjeż kbar biex jittejjeb l-istess post, u wkoll għaliex l-imħarrkin ma kellhom l-ebda jedd li jidhru fuq ftehim bħal dak skond il-kundizzjonijiet li kellhom fil-kirja oriġinali bejnhom u sid l-istabiliment; (b) tħoll l-imsemmi ftehim b'seħħ minn dak inhar li sar; (ċ) tikkundanna lill-imħarrkin iħallsuhom lura s-somma ta' tlieta u għoxrin elf mitejn u tlieta u disgħin euro u tlieta u sebgħin ċenteżmi (€ 23,293.73) rappreżentanti ħlas akkont mill-korrispettiv sħiħ ta' disgħa u sittin elf u tmien mija u wieħed u tmenin euro u għoxrin ċenteżmi (€ 69,881.20) dwar l-avvjament tal-istess stabiliment; (d) tikkundanna lill-imħarrkin iħallsuhom lura s-somma ta' sitt elef tliet mija u sitta u sebgħin euro u sitta u sittin ċenteżmi (€ 6,376.66) rappreżentanti l-*operator's fee* li laħaq tħallas minnhom sakemm l-istabiliment ingħalaq fuq ordni tal-awtoritajiet; (e) issib li l-imħarrkin jaħtu għad-danni kollha li l-atturi ġarrbu matul iż-żmien kollu li mexxew l-istabiliment u minħabba l-qerq tal-istess imħarrkin; (f) tillikwida, jekk meħtieġ billi taħtar periti għal dan il-għan, id-danni mġarrbin mill-atturi minħabba l-inadempjenza tal-imħarrkin; u (ġ) tikkundanna lill-imħarrkin iħallsu d-danni hekk likwidati. Talbu wkoll l-ispejjeż u l-imgħaxijiet legali b'seħħ mill-10 ta' Awissu, 2006;

Rat id-degriet tagħha tal-11 ta' Awissu, 2008, li bih ordnat in-notifika lill-imħarrkin u tat direttivi lill-atturi dwar it-tressiq tal-provi min-naħa tagħhom;

Rat it-Tweġiba Maħlufa mressqa mill-imħarrkin fid-9 ta' Settembru, 2008, li biha laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, eċċepew is-soprasessjoni u għalhekk it-twaqqif minnufih tas-smigħ tal-kawża. Huma jgħidu li l-mertu ta' din il-kawża jintlaqat b'dak f'kawża oħra li kienet infetħet minnhom kontra l-atturi tal-lum[1], u li b'sentenza mogħtija fit-30 ta' Lulju, 2008, laqgħet it-talba tagħhom

[1] Rik. Nru. 413/08LFS (maqtugħa fit-30.7.2008) u konfermata mill-Qorti tal-Appell fit-28.5.2010

(imma tressaq minnha appell quddiem il-Qorti tal-Appell). Fil-mertu, laqgħu billi ċaħdu waħda waħda u għal kollox il-pretensjonijiet tal-atturi u taw il-verżjoni tagħhom ta' dak li ġara minn dak inhar tal-ftehim 'il quddiem;

Rat il-provi dokumentali mressqa mill-partijiet, magħduda magħhom ix-xhieda mressqa bil-meżż tal-affidavit;

Rat id-degriet tagħha tat-13 ta' Ottubru, 2009, li bih ordnat li qabel kull ħaġa oħra kellha ssir it-trattazzjoni tal-eċċezzjoni preliminari dwar jekk il-Qorti għandhiex twaqqaf is-smigħ tal-kawża sakemm tintemm il-kawża l-oħra bejn il-partijiet il-ġudikat;

Rat is-sentenza tagħha tat-18 ta' Ġunju, 2010[2], li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija, ċaħdet l-eċċezzjoni tas-sosprasessjoni;

Rat id-degriet tagħha tal-25 ta' Novembru, 2010[3], li bih u fuq talba magħmula mill-imħarrkin b'rikors tagħhom tas-17 ta' Ġunju, 2010, laqgħet it-talba tal-istess imħarrkin li jitħallew iressqu l-eċċezzjoni ulterjuri tal-ġudikat;

Rat l-eċċezzjoni ulterjuri mressqa mill-imħarrkin fit-18 ta' Jannar, 2011[4], li biha qalu li t-talbiet attriċi f'din il-kawża huma milquta minn ġudikat bis-saħħa ta' sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Mejju, 2010, f'atti ta' kawża bejn l-istess partijiet;

Rat id-dikjarazzjoni magħmula mill-għaref difensur tal-imħarrkin waqt is-smigħ tat-18 ta' Jannar, 2011, fis-sens li huma ma kellhomx provi xi jressqu dwar l-imsemmija eċċezzjoni b'żieda ma' dak li diġa' kien jinsab fl-atti tal-kawża;

Semgħet ix-xhud imressaq mill-atturi dwar l-imsemmija eċċezzjoni;

---

[2] Paġġ. 148 sa 154 tal-proċess
[3] Paġ. 136A tal-proċess
[4] Paġ. 160 tal-proċess

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet dwar l-imsemmija eċċezzjoni ulterjuri;

Reġgħet rat l-atti tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-12 ta' April, 2011, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza dwar l-imsemmija eċċezzjoni ulterjuri tal-ġudikat;

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawża ta' tħassir ta' ftehim minħabba qerq li allegatament twettaq mill-parti mħarrka, u talba għad-danni mġarrba mill-atturi minħabba f'hekk u rifużjoni ta' ħlasijiet magħmula b'akkont tas-somom miftehma. L-atturi daħlu fi ftehim ta' tmexxija ta' stabiliment bħala ristorant fil-Belt Valletta mal-imħarrkin f'Awissu tal-2006, iżda jgħidu li l-post ma kienx tajjeb biex jintuża għal dak il-għan bla ma jsiru spejjeż kbar biex isir bdil fih. Minħabba li jgħidu li dawn iċ-ċirkostanzi nħbew minnhom qabel ma sar il-ftehim, u minħabba li l-awtoritajiet heddew li jagħlqu l-istabiliment, l-atturi talbu lill-imħarrkin biex iħassru l-ftehim u jroddulhom lura kull ħlas imwettaq akkont u biex jagħmlu tajjeb għad-danni mġarrba;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrkin laqgħu billi b'mod preliminari, eċċepew is-soprasessjoni u għalhekk it-twaqqif minnufih tas-smigħ tal-kawża. Huma jgħidu li l-mertu ta' din il-kawża jintlaqat b'dak f'kawża oħra li kienet infetħet minnhom kontra l-atturi tal-lum, u li b'sentenza mogħtija fit-30 ta' Lulju, 2008, laqgħet it-talba tagħhom (imma tressaq minnha appell quddiem il-Qorti tal-Appell). Fil-mertu, laqgħu billi ċaħdu waħda waħda u għal kollox il-pretensjonijiet tal-atturi u taw il-verżjoni tagħhom ta' dak li ġara minn dak inhar tal-ftehim 'il quddiem;

Illi wara li l-Qorti tat is-sentenza dwar l-eċċezzjoni preliminari tas-soprasessjoni, l-imħarrkin qajmu l-eċċezzjoni ulterjuri tal-ġudikat u dan għaliex, sa dak inhar, il-Qorti tal-Appell kienet tat is-sentenza tagħha fuq l-appell

li kien tressaq quddiemha mill-atturi (fil-kawża tal-lum, u li kienu l-imħarrkin fil-kawża l-ħra);

Illi mill-fatti rilevanti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li bi ftehim li sar fl-10 ta' Awissu, 2006, u bil-patti u l-kundizzjonijiet hemm imsemmija, l-atturi qablu li jidħlu jmexxu stabiliment kummerċjali f'numru 20, Triq Sappers, Valletta, bl-isem ta' "*The Lantern*", għal żmien ta' għoxrin (20) sena minn dak inhar. L-imħarrkin huma l-kerrejja tal-istess stabiliment, iżda bis-saħħa tal-ftehim imsemmi, t-tmexxija tal-istabiliment u t-tgawdija tal-avvjament għaddew għand l-atturi. L-atturi ntrabtu li jħallsu somma bħala korrispettiv tal-konċessjoni (liema somma kellha titqassam fi ħlasijiet ratejali matul iż-żmien tal-ftehim) u wkoll "*operator's fee*" ta' ħamsa u għoxrin elf ħames mija u sitt euro (€ 25,506) li jitħallsu kull tliet xhur bil quddiem;

Illi l-atturi ltaqgħu ma' diffikultajiet fit-tmexxija tal-istabiliment. Huma jwaħħlu fl-imħarrkin billi jgħidu li ma qalulhomx b'kollox meta sar il-ftehim. Jgħidu li ntebhu wara li daħlu fil-post li kien hemm bżonn nefqa kbira biex ir-ristorant jitħaddem sewwa, u li l-awtoritajiet kompetenti widdbuhom li l-istabiliment ma setax jibqa' jitħaddem jekk kemm-il darba ma jsirux il-bidliet ordnati. L-atturi waqgħu lura fil-ħlasijiet miftehma;

Illi fl-24 ta' April, 2008, l-imħarrkin fetħu kawża kontra l-atturi bil-proċedura sommarja speċjali, li fiha talbu l-ħlas tal-*operator fee* li kien dovut sa dak inhar, il-kundanna tal-atturi għall-ħlas tal-penali kuljum talli temmew il-ftehim u żammew iċ-ċwievet tal-istabiliment, u talbu wkoll it-tneħħija tal-atturi miżżewġin Camilleri mill-imsemmi fond. Fl-10 ta' Lulju, 2008[5], din il-Qorti (diversament presjeduta) ċaħdet it-talba biex il-miżżewġin Camilleri jitħallew jikkontestaw il-kawża, u b'sentenza mogħtija fit-30 ta' Lulju, 2008[6]laqgħet it-talbiet tal-atturi (Amato). Il-miżżewġin Camilleri appellaw mill-imsemmija sentenza[7]. Fid-29 ta' Lulju, 2008, fetħu din il-kawża;

---

[5] Paġ,. 57 tal-proċess
[6] Paġġ, 98 sa 102 tal-proċess
[7] Dok "AMĠĊ", f'paġġ. 103 – 9 tal-proċess

Illi b'sentenza mogħtija fit-28 ta' Mejju, 2010[8], l-Onorabbli Qorti tal-Appell qatgħet l-appell tal-imħarrkin (Camilleri) billi, għar-raġunijiet hemm imfissra, billi ċaħditu, u ikkonfermat is-sentenza tal-ewwel Qorti għajr biss f'dik il-parti fejn kienet ordnat il-ħlas ta' penali minn ċerta data 'l quddiem. Fis-27 ta' Lulju, 2010, l-appellanti Camilleri ressqu talba quddiem il-Qorti tal-Appell għat-tħassir tal-imsemmija sentenza u r-ritrattazzjoni tal-każ[9];

Illi bħala <u>konsiderazzjonijiet ta' natura legali marbuta mal-eċċezzjoni taħt eżami</u> jibda biex jingħad li, mit-trattazzjoni li saret quddiemha mill-avukati tal-partijiet, jidher li hemm qbil bejniethom dwar x'inhuma l-elementi meħtieġa u stabiliti dwar x'jikkostitwixxi l-ġudikat. Dak li ma jaqblux dwar l-partijiet huwa jekk huwiex minnu li dawn l-elementi jirriżultaw f'dan il-każ;

Illi l-għaref difensur tal-atturi jagħti żewġ raġunijiet għaliex, fil-fehma tiegħu u minkejja s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell, din l-eċċezzjoni mqajma mill-imħarrkin ma tirriżultax. L-ewwel raġuni hija għaliex din il-kawża tinbena fuq il-kawżali tal-qerq jew frodi tal-imħarrkin, liema kawżali ma kienet qatt mistħarrġa u deċiża fl-ewwel proċeduri li llum l-imħarrkin qegħdin jinqdew bihom biex isaħħu l-eċċezzjoni tagħhom. It-tieni raġuni hi li s-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell ma toħloqx stat ta' ġudikat għaliex l-atturi (Camilleri) ressqu proċedura għat-tħassir tal-imsemmija sentenza u għas-smigħ mill-ġdid tal-kawża;

Illi dwar it-tieni raġuni miġjuba 'l quddiem mill-atturi, jingħad minnufih li ma hijiex tajba. Talba għat-tħassir ta' sentenza u s-smigħ mill-ġdid ta' kawża skond l-artikolu 811 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta timplika li dik is-sentenza tkun saret ġudikat[10]. Min-naħa l-oħra, l-fatt waħdu li tkun tressqet talba bħal dik ma jnaqqas xejn mill-effikaċja u l-eżegwibilita' tal-kawża li tagħha jintalab it-tħassir tas-sentenza u s-smigħ tagħha mill-ġdid. Il-Qorti għalhekk trid tistħarreġ l-argument l-ieħor tal-atturi;

---

[8] Dok "APPL1", f'paġġ. 137 sa 147 tal-proċess
[9] Issa tinsab imħollija għas-sentenza għall-24 .6.2011
[10] Ara G. Merċieca <u>*Mezzi Straordinarji ta' Impunjazzjoni tas-Sentenzi*</u> (PEG), paġġ. 42 u 47

Illi llum il-ġurnata hemm qbil ġenerali kemm fid-dottrina u kif ukoll fis-sentenzi tal-Qrati dwar x'inhuwa meħtieġ biex l-eċċezzjoni tal-ġudikat tista' tintlaqa'. Tlieta huma l-elementi li jmisshom jiġu murija minn min iqanqal l-eċċezzjoni biex din isseħħ. Dawn l-elementi huma l-istess oġġett (*eadem res*), l-istess partijiet (*eadem personae*) u l-istess mertu (*eadem causa petendi*). Huwa siewi li wieħed iżomm quddiem għajnejh ukoll il-massima li biex dik l-eċċezzjoni tirnexxi jeħtieġ li t-tliet elementi jkunu jikkonkorru għax, fin-nuqqas, ma jistax jingħad li l-ħaġa hija l-istess (*nisi omnia concurrunt, alia res est*);

Illi l-eċċezzjoni tal-ġudikat tissemma fl-artikolu 730 tal-Kodiċi tal-Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili bħala waħda li dwarha għandha tingħata deċiżjoni b'kap għaliha, ukoll jekk tinqata' flimkien mal-mertu fid-deċiżjoni aħħarija;

Illi, kif ingħad f'għadd ta' deċiżjonijiet, l-eċċezzjoni tal-ġudikat għandha bħala sisien tagħha l-interess pubbliku u hija maħsuba biex tħares iċ-ċertezza tal-jeddijiet li jkunu ġew definiti f'sentenza[11], li tbiegħed il-possibilita' ta' deċiżjonijiet li jmorru kontra xulxin u li ttemm il-possibilita' ta' kwestjonijiet li jibqgħu miftuħa bi ħsara tal-jeddijiet stabbiliti bis-sentenza illi tkun ingħatat[12];

Illi minħabba fil-fatt li dik l-eċċezzjoni timmira li twaqqaf azzjoni li jkun altrimenti jistħoqqilha tiġi meqjusa minn qorti, l-eċċezzjoni tal-ġudikat għandha tingħata interpretazzjoni dejqa[13], tant li, f'każ ta' dubju, l-ġudikant għandu jaqta' kontra dik l-eċċezzjoni[14];

Illi, min-naħa l-oħra, dan il-prinċipju huwa mwieżen b'dak l-ieħor daqstant għaqli li, fejn kwestjoni tkun ġiet definita u trattata, s-sentenza ssir irrevokabbli jekk, wara li tiġi appellata jew ritrattata, tiġi konfermata; jew, jekk ma tiġix

---

[11] App. Kumm. **5.10.1992** fil-kawża fl-ismijiet ***Herrera noe vs Cassar noe et*** (Kollez. Vol: **LXXVI.ii.489**)
[12] App. Ċiv. **28.6.1973** fil-kawża fl-ismijiet ***Caterina Ġerada et vs Avukat Antonio Caruana*** (mhix pubblikata)
[13] P.A. PS **28.3.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Anthony Borġ et vs Anthony Francis Willoughby et***
[14] Ara, per eżempju, App. Ċiv. **5.10.1998** fil-kawża fl-ismijiet ***J. Camilleri vs L. Mallia*** (Kollez. Vol: **LXXXII.ii.305**), u s-sentenzi hemm imsemmija

appellata jew ritrattata fiż-żmien li tippreskrivi l-liġi, ma ssir l-ebda proċedura oħra li tattakka lil dik is-sentenza[15]. Dan il-prinċipju jissaħħaħ meta l-kwestjoni li dwarha tinfetaħ it-tieni kawża tkun diġa' teżisti fil-waqt li tingħata s-sentenza fl-ewwel kawża[16];

Illi fil-kawża tal-lum, ma jidhirx li hemm xi kontestazzjoni bejn il-partijiet dwar iż-żewġ elementi tal-identita' tal-persuni u tal-identita' tal-ħaġa li hija s-suġġett tal-kawża tal-lum u dik li kienet is-suġġett tal-kawża maqtugħa;

Illi jidher li l-punt kontrovers huwa dak dwar l-element tal-identita' tat-talba attriċi preżenti mat-talbiet li kienu saru fil-kawża ta' qabel. Ġeneralment, b'dan l-element wieħed jifhem u jirreferi għat-titolu jew kawżali li fuqhom jinbnew it-talbiet tal-kawża. Dwar dan il-punt inqalgħu għadd ta' diffikultajiet matul iż-żmien dwar it-tifsira xierqa li jmissha tingħata lill-frażi l-"istess kawżali" (*eadem causa petendi*), l-iżjed dwar kemm għandha titwessa' t-tifsira tal-identita' bejn dak li jkun ġie deċiż u dak li jkun qiegħed jintalab fit-tieni kawża. Huwa tassew ovvju li l-eċċezzjoni tal-ġudikat tintrabat ma' l-eżistenza ta' sentenza; il-kwestjoni hija jekk tintrabatx biss mal-parti dispożittiva tagħha (fil-kliem strettament użati mill-ġudikant fl-ewwel sentenza) jew inkella jekk tintrabatx ukoll mal-konsiderazzjonijiet jew motivazzjonijiet li jintagħmlu u li jwasslu għal dik is-sentenza;

Illi l-Qorti tosserva li ġie wkoll għadd ta' drabi mfisser li l-ġudikat isir japplika mhux biss dwar dak li jkun ġie espressament dibattut fil-kawża li s-sentenza tagħha titqiegħed bħala l-bażi tal-eċċezzjoni tal-ġudikat, imma japplika wkoll dwar dak li messu jew seta' ġie diskuss u ma jkunx ġie diskuss mill-parti li kellha interess li tiddiskutih[17]. Il-bidla jew differenza fil-mottivi tal-*causa petendi* fit-tieni proċediment ma jġibx fix-xejn il-ġudikat[18];

---

15 Ara P.A. **11.3.1949** fil-kawża fl-ismijiet ***Cassar Parnis vs Soler*** (Kollez. Vol: **XXXIII.ii.344**);

16 P.A. GV **27.6.1995** fil-kawża fl-ismijiet ***A.P. Farruġia noe vs T. Borġ Reveille et*** (Mhix pubblikata)

17 App. Ċiv. **6.5.2011** fil-kawża fl-ismijiet ***Lambusa Maritime Company Ltd vs Freightzone (Malta) Ltd.***

18 Ara P.A. FGC **4.6.1999** fil-kawża fl-ismijiet ***Cole Foods Limited vs Accent Clear Traders Company Limited*** (mhix pubblikata) u l-għadd ta' sentenzi hemm imsemmija

Illi din il-Qorti fittxet l-għejjun ta' dritt li minnhom ħarġet u ssaħħet id-duttrina tal-ġudikat f'dan ir-rigward, b'mod partikolari dak li jgħallmu l-awturi Aubry, Rau u Laurent. M'huwiex għalxejn li l-liġi tipprovdi[19] li s-sentenza għandha tkun motivata u li jingħataw ir-raġunijiet li fuqhom il-Qorti tkun sejset id-deċiżjoni tagħha. Huwa minħabba dawk ir-raġunijiet li wieħed jista' jifhem x'ikun wassal lill-Qorti taqta' l-kawża kif fil-fatt qatgħetha. Kien għalhekk li jingħad li d-dispożittiv ta' sentenza m'għandux jittieħed separatament mill-motivat, imma ghandu jiġi minn dan definit u spjegat[20];

Illi dan it-tagħlim ġie mfisser u mtenni wkoll b'mod ċar ħafna fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-**26 ta' Mejju, 1967** fil-kawża fl-ismijiet _Grima vs Fava et_[21] li għaliha u r-rassenja ta' ġurisprudenza msemmijin fiha ssir riferenza;

Illi, fil-qosor jingħad li, jekk bejn it-talbiet tat-tieni kawża u dak li ġie deċiż fl-ewwel kawża jkun hemm kontradizzjoni u impossibilita' ta' ko-eżistenza, allura jirrikorri r-rekwiżit tal-identita' tal-oġġett[22] li jikkostitwixxi dan l-element kostitutiv tal-eċċezzjoni tal-ġudikat;

Illi l-Qorti qieset sewwa l-kliem u t-tfassila taż-żewġ kawżi u, wara li qabblet il-premessi mat-talbiet f'kull waħda, issib li tirriżulta tassew identita' fit-talbiet bejn il-kawża l-oħra u din. Fil-kawża mibdija mill-imħarrkin Amato (aktar 'il quddiem imsejħa "il-kawża l-oħra"), t-talbiet kienu talbiet għall-ħlas ta' arretrati ta' kera, ħlas ta' penali, u żgumbrament tal-atturi (Camilleri) mill-istabiliment minħabba xoljiment ta' ftehim bil-patt kommissorju espress. Fil-kawża li għandha quddiemha l-Qorti llum ("din il-kawża"), l-atturi (Camilleri) jitolbu dikjarazzjoni ta' sejbien ta' qerq u mala fidi fir-rigward tal-imħarrkin (Amato), ix-xoljiment tal-ftehim b'seħħ minn dak inhar li

---

[19] Art. 218 tal-Kap 12;
[20] Ara App. Ċiv. **25.4.1938** fil-kawża fl-ismijiet ***Sciberras Trigona vs Sammut et*** (Kollez. Vol: **XXX.i.131**); App. Ċiv. **31.3.1952** fil-kawża fl-ismijiet ***Borġ vs Farruġia*** (Kollez. Vol: **XXXVI.i.76**) u App. Ċiv. **12.5.1958** fil-kawża fl-ismijiet ***Testaferrata Boniċi utrinque*** (Kollez. Vol: **XLII.i.287**)
[21] Kollez. Vol: **LI.i.325**
[22] Ara P.A. RCP **9.1.2002** fil-kawża fl-ismijiet. ***Rabat Construction Ltd vs Cutajar Construction Co Ltd***.

sar, il-kundanna għar-radd lura tal-ħlasijiet magħmulin, u l-likwidazzjoni tad-danni mġarrbin mill-atturi bi ħtija tal-imħarrkin Amato. Bis-sentenza tagħha tat-28 ta' Mejju, 2010, il-Qorti tal-Appell ikkonfermat it-talbiet kollha tal-atturi fil-kawża l-oħra (ħlief għaż-żmien minn meta kellu jgħaddi l-ħlas tal-penali). Madankollu, meta kienet qiegħda tikkunsidra l-appell imressaq minn Camilleri, qieset ukoll l-allegazzjoni tal-frodi mressqa minnhom. Mhux hekk biss, imma minħabba li sa dak inhar li saret it-trattazzjoni quddiem il-Qorti tal-Appell l-atturi Camilleri kienu fetħu din il-kawża u semmewha quddiem dik il-Qorti fil-kawża l-oħra, l-istess Qorti tal-Appell inqdiet bit-talba magħmula f'din il-kawża biex saħħet ir-raġunament tagħha fil-kawża l-oħra u biex ċaħdet l-appell ta' Camilleri. L-istess ħaġa jingħad dwar l-allegazzjoni tal-atturi Camilleri fis-sens li Amato kienu naqsu mill-obbligi tagħhom taħt il-ftehim ta' Awissu tal-2006. Fit-tielet lok, ladarba, fil-kawża l-oħra, s-sentenza tqis li l-ftehim intemm fi Frar tal-2008, dan iġib li dik id-determinazzjoni tikkozza bis-sħiħ u hija inkompatibbli mat-tieni talba attriċi f'din il-kawża li trid li l-ftehim jitqies li ma jgħoddx sa minn dak inhar li sar. Fir-raba' lok, minħabba li l-ewwel talba attriċi f'din il-kawża hija waħda "dikjaratorja" maħsuba li ssejjes it-tieni talba attriċi, din l-ewwel talba wkoll hija milquta mid-determinazzjoni stabilita fil-kawża l-oħra li r-raġuni tat-tħassir tal-ftehim ma kienx l-imġiba tal-imħarrkin Amato, imma n-nuqqas ta' ħarsien tiegħu mill-atturi Camilleri. Fil-ħames lok, it-tielet u r-raba' talbiet attriċi f'din il-kawża huma wkoll milquta mit-tieni talba attriċi fil-kawża l-oħra li ntlaqgħet f'dawk il-proċeduri. Fis-sitt lok, minħabba li t-talbiet tad-danni (il-ħames, is-sitt u s-seba' talbiet attriċi) f'din il-kawża huma konsegwenzjali għat-talbiet ta' qabilhom (l-aktar l-ewwel u t-tieni talbiet), jiġi wkoll li l-imsemmija talbiet għad-danni huma milquta mill-ġudikat maħluq bis-sentenza fil-kawża l-oħra;

Illi f'dan ir-rigward il-Qorti jidhrilha li għandha tirrileva li "il-ġudikat jassorbixxi kull eċċezzjoni li, in mertu għall-azzjoni, kien imissha jew setgħet tiġi sollevata in relazzjoni mal-azzjoni stess, bil-konsegwenza li m'humiex ammissibbli azzjonijiet ġodda li jkollhom bħala effett li

jannullaw jew jillimitaw l-effetti ta' dak il-ġudikat"[23]. Dan it-tagħlim joqgħod ħafna għall-każ tal-lum;

Illi dan kollu jwassal għall-fehma li dan it-tielet element meħtieġ għas-siwi tal-eċċezzjoni taħt eżami intwera li jeżisti wkoll u għalhekk hemm raġuni tajba biex l-eċċezzjoni tintlaqa';

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tilqa' l-eċċezzjoni ulterjuri tal-ġudikat imqajma mill-imħarrkin, u teħlishom mill-ħarsien tal-ġudizzju, **bl-ispejjeż** kontra l-atturi.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------

[23] App. Ċiv. **2.3.1956** fil-kawża fl-ismijiet ***Camilleri vs D'Amato*** (Kollez. Vol: **XL.i.65**); App. Kumm. **11.6.1956** fil-kawża fl-ismijiet ***Panzavecchia vs Caruana*** (Kollez. Vol: **XL.i.555**); u Maġ. (Għ) AE **3.12.2010** fil-kawża fl-ismijiet ***Maria Assunta Spiteri vs Joseph Micallef et*** (mhix appellata), fost bosta oħrajn